

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Claudii Ptolemei viri Alexandrini Mathematicę disciplinę
Philosophi doctissimi Geographię opus nouissima
traductione**

Ptolemaeus, Claudius

Argentin[a]e, 1513

Cap. I.

[urn:nbn:de:bsz:31-118326](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118326)

CLAVDII PTOLEMAEI
CL. PTOLEMAEI VIRI ALEXAN-
DRINI GEOGRAPHIAE LIBER II
Hęc habet eiusdem tractatus

Expositionē plagæ magis occidentalis Euro-
pę iuxta has prouincias seu satrapias

Britaniam βρετανία
Ispaniam ισπανία
Galliam κελτογαλατία
Germaniam γερμανία
Rhætiam ραιτία
Vindeliciam βίνδελικία
Noricum νωρικόμ
Pannoniam παννονία
Illyriam ιλλυρία atq;
Dalmatiam δελματία

Prologus generalis auctoris ad particulares li-
bros subsequentes. CAP. I.

Væ ad vniuersalem Geographię
descriptionem requirunt: & quę
ipsius emendatio iuxta notici-
am certioris historię fuerit circa
cognitum nobis orbem / hoc est
circa nostrā habitabilē: quęue p-
portio dimensionū locorū haberi debeat: quęue
forma: vt q̄ maxime possibile sit similitudo ser-
uetur: quisue inde scribendo modus sit assumen-
dus / usq; nunc prenotatum sit. Deinceps vero in-
cipiendū est particularius hęc tractare: id p̄ponen-
tes: q̄ descripiōes locorū longitudinis simul & la-
titudinis / quę magis explorata fuerint / existiman-
dæ sunt veritati q̄ maxime inniti: ob continuā &
cōmuniter ferme certam traditionū noticiā. Quę
autē loca minus peragrata fuerūt / propter raram
incertamq; eorū cognitionē nō ita emēdate scribi
putādū est: sed iuxta vicinitatē propinquiōrē eo-
rum situum ac figurarum: quę diligentius traditę
sunt. Hoc quippe ita decreuimus: ut ad cōplemen-
tum descriptionis nostrę habitabilis / nulla modū
imperfectū habeant. Quare graduū positiōes in
exterioribus adnotauimus spacijs: iuxta consuetā
tabularę formā: priori tamen in serie longitudinis
gradus p̄ferentes gradibus latitudinū. Vt si quę
emendationes inciderint historiarū: certiori noti-
cia phas sit in spacijs ipsis addēda subiūgere. P̄-
terea in descriptione tractanda faciliōris semp̄ cu-
ram habuimus: hoc est / ut ad dextrā p̄cedamus:
manū traducēdo ab his quę iam perfectā fuerint /
ad ea quę nondum formata sunt. Id autē fieri po-
terit / si magis septētrionalia describent̄ priusq; ea
quę ad Austrum magis tendunt: & magis occidē-
talia q̄ ea quę magis vergūt ad ortū solis. Nā ad
oculos describētis / seu rem hanc tractantis in ex-
celliori loco septētrionalia sita sunt / & ad dextrā
oriētalia in Sphæra pariter & in tabula. Vnde Eu-
ropam quęue in ea sunt prius describemus: eā ab
Aphrica diuidentes freto Herculeo. Ab Asia ves-
ro post maria quę interiācēt / paludemq; Męotim
μαϊωτιν fluuij Tanai ταναϊ atq; meridiano: qui ab
hoc ad incognitam terrā extendit̄. Deinde Aphri-
cam λιβύην exponemus: ipsam etiā ab Asia separan-
tes (post maria quę excipiunt̄ a Prasso πρᾶσσο. p̄-
montorio AEthiopię usq; ad sinū Arabicū) Ισθ-
μο ἰσθμοῦ qui a ciuitate Heroum ἡρώων / quę in in-
teriori sinu sita est / ad nostrum mare se ingrens

LIBER SECVNDVS

AEgyptū ab Arabia Iudęaq; distermtat: ut AEgi-
ptum non scindamus fines Aphricę in Nilo νεῖλω
ponētes: p̄terea q̄a p̄stat / cū facultas se offert /
continentē pelago q̄ per flumina ipsa partiri. Vlti-
mo Asiā ἀσία describemus: quęq; in ea sunt: ad
idem intenti p̄positum iuxta quamq; partē har-
trium maximarū quod ad vniuersum orbē habui-
mus. Hoc est (vt altius repetamus) vt primo pla-
gam magis septētrionalē / atq; occidentalē & p̄-
xima sibi maria insulasq; cū his quę inspecie qua-
libet digniora ferunt̄ describamus. Secabimus au-
tem & has partes circūscriptiōe satrapiarū aut p̄-
uinciarum: eas tractantes vt ante polliciti sumus /
ad noticiam tm̄ locorum adnotandorū: ceteris q̄
multis omnino dimissis eorū quę ab historicis tra-
dita sunt de nationū ritu & moribus: ni forte q̄c̄q;
huiuscemodi recitationē quandā perbreuē expo-
stulet. Hic utiq; modus volenti cui libet dabit fa-
cultatē in diuersis tabulis particulariter describen-
di prouincias / unā pluresq; ut inter se p̄portio ta-
bularū cū æqua dimēsiōe & figuris seruetur iux-
ta formā seriemq; iam adnotatā. Nullo etiam in
magno differt: si pro parallelis utramq; lineis me-
ridianis / siq; rectis utamur pro parallelis: dūmo-
do distantiā graduū meridionaliū proportionem
æquam habeat ad instantiā parallelorū / quam ha-
bet maximus circulus ad parallelū qui huius tabu-
lę fiet medijs. His ergo prius notatis / particularis
expositio hinc incipienda est.

IBERNIAE ἰβηρία. Britanicae insulae
situs. CAP. I I.

Tabula prima Europæ

- Septentrionalis lateris descriptio / quod ab Hy-
perboreo alluitur oceano
Boreum βόρειον. promontoriū 13 01
Vennicium βεννικίον. promontoriū 12 01 3
Vdiæ βυθία. flu. ostia 13 01
Argitæ ἀργίτα. flu. ostia 12 01 0
Rhobogdiū ρόβόγδιον. promontoriū 13 1/2 01 0
Occidentale latus incolunt
Vennicij βεννικίον. Deinde orientale
Rhobogdij ρόβόγδιον.
Descriptio autē lateris occidentalis quod ab occi-
dentali oceano alluit̄ post Boreū βόρειον. p̄monto-
rium est. 13 01
Rhauj ρόουιον. flu. ostia. 11 1/2 03
Magnata μάγνατα. ciuitas 11 1/2 01
Libnij λιβύιον. flu. ostia. 15 00
Aufobæ αυσόβα. flu. ostia 13 59 1/2
Sini σίνιον. flu. ostia. 9 1/2 59 1/2
Dur δούρ. flu. ostia. 6 1/2 56 1/2
Ieri ἱεροί. flu. ostia. 8 59
Notium νότιον. promontoriū 7 1/2 57 1/2
Post Vennicijos idem habitant latus
Herpeditani ἑρπεδιτανοί. Sub quibus
Magnata μάγνατα. Deinde
Autini ἀντίμοι. Post quos
Gangani γάνγανοί. Sub quibus
Vtellabri βυτέλλαβροί.
Meridionalis deinde lateris sequitur descriptio /
quod Vergionus βεργιονος. fundit oceanus / post
Notium νότιον. promontorium
Dabronæ δάβρωναι. flu. ostia. 13 59
Birgi βίργιον. flu. ostia. 12 1/2 57 1/2 1/2
Hieron ἱερόν. promontoriū 12 57 1/2 1/2